वत्यौ स्यातामिति (६. २. २. १४) वचनात् । सं° न पश्ववदाने । तुल्यमन्यत्सर्वेषु ॥४३॥ सं° सर्वेषु त्रिष्वपि पक्षेषु ॥ ॥ प्रथमा कण्डिका ॥१॥ ॥

उखासम्भरणमष्टम्याम् ॥१॥ उखायाः सम्भरणमुखा°णाम् तदष्टम्यां भवति अष्टकाया°रतीति (६. २. २. २३) वचनात् · उखा चोपलक्षणम् अषाढाद्यप्यत्र सम्भ्रियत ऽएव ततश्चान्तराये तस्या अपि प्रयोक्तृत्वम् । सं° फाल्गुनकृष्णाष्टम्याम् ।

आहवनीयस्य पुरस्तान्मत्या चतुरश्रे श्वभ्रे मृत्पिण्डमवदधाति भूमिसमम् ॥२॥ भू°समन्यूनमनतिरिक्तम् । पिण्डमपरेण व्यधे वल्मीकवपां छिद्रां निदधाति ॥३॥ पिण्डाहवनीययोर्व्यधे अर्धपथे । सं° व्यधे पिण्डाहवनीययोर्मध्ये · व°पाम् उपदीकाकृतस्य मृच्चयस्य वपामिव वपाम् अन्तःपुटां छिद्रां छिद्रसंयुक्ताम् । आहवनीयं दक्षिणेन त्रिवृन्मुञ्जपञ्चाङ्गीबद्धास्तिष्ठन्ति प्राञ्चोऽश्वगर्दभाजाः पूर्वापरा रासभो मध्येऽश्वपूर्वाः ॥४॥ आहवनीयस्य दक्षिणतः त्रिवृद्भिर्मुञ्जमयीभिः पञ्चाङ्गीभिः पञ्चाङ्ग्यो मुखरिकाः ताभिर्बद्धास्तिष्ठन्ति प्राङ्मुखाः अश्व°ज्ञाः पूर्वापररीत्या रास°र्वाः ।

उत्तरत आहवनीयस्यारत्निमात्रऽउभयतस्तीक्ष्णा वैणवी सुषिराभिः[1] कल्माष्यभावेऽकल्माषी प्रादेशमात्र्यरत्निमात्री वा ॥५॥ आनन्तर्यात्पशूनामुत्तरतो मा भूदित्याहवनीयग्रहणम् । सं° परिपाकवशात्कर्बुरा । हिरण्मयीमेके ॥६॥ आचार्या इहन्ति · अतश्च विकल्पः । अष्टगृहीतं जुहोति संततमुद्गृह्णन्युज्ञान इति (११. १) ॥७॥ अष्टगृहीतमाज्यद्रव्यं संततं जुहोति ।

देवस्य त्वेत्यभ्रिमादाय (११. १) हस्तऽआधायेत्येनामभिमन्त्रयते (११. ११) ॥८॥

अश्वप्रभृतींश्च प्रत्यृचं प्रतूर्तं युञ्जाथां योगे-योगऽइति (११. १२-१४) ॥९॥ अभिमन्त्रयते । अनुपस्पृशन्नुत्क्रमयत्येनान्प्राचः प्रतिमन्त्रं प्रतूर्वन्नुर्वन्तरिक्षं पृथिव्याः सधस्थादिति (११. १५-१६) ॥१०॥ अग्निषु ज्वलत्सु पिण्डं गृह्णत्यग्निं पुरीष्यमिति (११. १६) ॥११॥ (६. ३. ३. १) । दक्षिणतश्च पशवो युगपत् ॥१२॥ गृह्णतां च दक्षिणतः पशवः उत्तरतश्च पुरुषाः यु°पद्गमनं [कुर्वन्ति] ।

अनड्वापुरुषमीक्षते देवपितृमनुष्यानर्थकमग्निं पुरीष्यमिति (११. १६) ॥१३॥ यो देवादीन्नावति (६. ३. १. २४) स देव°र्थकः । वल्मीकवपामादाय छिद्रेण

---

१) मुखिरा° K. सुखीरा १.